

**PRACOWNIA ARCHITEKTONICZNA
ŁUKASZ PIĘCZYKOWSKI**

NIP: 9671196124 REGON: 381451606
ul. Przyczółek 23, 85-436 Bydgoszcz
tel. +48 660 907 033
e-mail: lukasz.pienczykowski@gmail.com

**Koncepcja programowo – przestrzenna
zagospodarowania Parku Jagiełły
przy ul. Jagiellońskiej w Bydgoszczy**

**z elementami
Programu Funkcjonalno-Użytkowego**

ZIELEŃ

zamawiający:

URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY
Wydział Inwestycji Miasta
ul. Grudziądzka 9-15
85- 130 Bydgoszcz

Bydgoszcz, 2023

Koncepcja projektowa nasadzeń roślinnych dla Parku Władysława Jagiełły w Bydgoszcy

Autor: mgr inż. arch. kraj. Wlada Shestak

Opracowanie zostało sporządzone z uwzględnieniem Standardów inspekcji i diagnostyki drzew (Krzyński, Witkoś-Gnachi; 2021), Standardów ochrony drzew i innych form zieleni w procesie inwestycyjnym (Dworniczak, Reda; 2021) oraz Ochrony drzew na placu budowy (Suchocka, Ziemiańska; 2013).

ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE:

1. stworzenie kompozycji centralnej, podkreślającej półkolisty kształt ogrodu deszczowego w centrum i porządkującej przestrzeń;
2. stworzenie kwitnącego, szumiącego wodą i roślinami parku, bogatego w różne kolory, zachęcającego do odwiedzania przez cały rok;
3. budowanie bioróżnorodności parku, wprowadzenie funkcji komplementarnych;
4. stosowanie roślin rodzimych i odpornych na zmiany klimatu; unikanie stosowania inwazyjnych gatunków obcych;
5. gospodarowanie wodą opadową za pomocą ogrodu deszczowego;
6. zaprojektowanie nasadzeń zastępczych dla wyciętych krzewów.

OPIS KONCEPCJI

1. Stworzenie kompozycji centralnej, podkreślającej półkolisty kształt ogrodu deszczowego w centrum i porządkującej przestrzeń.
2. Stworzenie kwitnącego, szumiącego wodą i roślinami parku, bogatego w różne kolory, zachęcającego do odwiedzania przez cały rok.

Pachnące i kwitnące krzewy przy głównych ścieżkach „zapraszają” do wejścia, a sama kompozycja roślinna opiera się centrycznych kolistych kształtach. Zróżnicowane wysokością drzewa i krzewy tworzą wnętrza krajobrazowe, **urozmaicające przestrzeń i zachęcające do spacerów**. Na stopniach porośniętych trawą przy fontannie i ogrodzie deszczowym można odpocząć, kontemplując kwitnące byliny.

Oprócz kształtów przestrzeni porządkują również kolory kwitnienia roślin: fioletowy dla bylin, biały, różowy oraz fioletowy dla krzewów, różowy dla drzew, a także dominacja różowego, fioletowego i białego dla rabat dla zapylaczy i ogrodu deszczowego.

Ponieważ pod dużymi drzewami ze względu na gorsze warunki siedliskowe (suchy grunt, cień) oraz utrudnione koszenie nie sprawdzają się trawniki i murawy – „łąki miejskie”, a także ze względu na nie zalecane sadzenie pod nimi krzewów (możliwość uszkodzenia systemu korzeniowego drzewa), najlepszym rozwiązaniem są **rośliny okrywowe**, które z czasem zadarnią obszar w obrębie rzutu korony oraz nadadzą założeniu ładny wygląd.

Większość krzewów (oprócz berberysów nr 21 i 42, a także grup krzewów porastających wyniesienie w zachodniej części terenu) jest przeznaczona do usunięcia ze względu na kolizję z planowanymi ścieżkami i ogrodem deszczowym. Zostanie ona **zastąpiona nowymi nasadzeniami – drzewami i krzewami ozdobnymi z kwiatów i zapachu**. Wszystkie rosnące obecnie w parku drzewa zostaną zachowane. Istniejące drzewa oraz krzewy wymagają zabiegów pielęgnacyjnych – oczyszczenia rabat

z chwastów (grupy krzewów), siewek drzew (grupy krzewów), usunięcie suchych martwych gałęzi, cięcia sanitarnego i podkreślającego naturalny pokrój roślin.

Trawy ozdobne wraz z wodą będą nadawały dodatkowy **szumiący i szeleściący** urok całemu założeniu, a **róże, nawiązujące do dawnego ogrodu różanego**, który kiedyś częściowo znajdował się na tym terenie, będą tworzyły szczególnie malowniczy i elegancki styl.

Róże przeplatane trawami – Stary Rynek, Bydgoszcz

Dobór gatunkowy zapewni atrakcyjność miejsca przez cały rok: wiosną zaczną kwitnąć drzewa owocowe, lilaki i część bylin, latem i jesienią – róże, hortensje i pozostałe byliny, a zimą trawy oraz okrywowe rośliny wiecznie zielone będą wprowadzały kolorystykę do parku.

3. Wzbogacenie istniejącej bioróżnorodności skweru, wprowadzenie funkcji komplementarnych.

4. Stosowanie roślin rodzimych i odpornych na zmiany klimatu; unikanie stosowania inwazyjnych gatunków obcych.

Większość projektowanych gatunków roślin są **rodzimyimi** (m.in. barwinek pospolity, bluszcz pospolity, turzyca zwisła, wiązówka błotna, kosaciec syberyjski) albo **zadomowionymi** (np. lilak pospolity, bodziszek korzeniasty), a dodatkowo, takie rośliny jak: róża, bodziszek korzeniasty, bluszcz pospolity, berberys zwyczajny oraz wiśnia, są **nektarodajne** – wabią pszczoły i motyle, **wspierając bioróżnorodność**.

Oprócz tego koncepcja przewiduje stworzenie **rabat roślin dla zapylaczy**, w których mogą zostać umiejscowione tzw. „**pomocy gniazdowe**” – kamienie różnej wielkości, suche łodygi roślin z miękkim rdzeniem (czarnego bzu, dzikiej róży, maliny, jeżyny, bylicy, popłochu), martwe drewno, a także **poidełka dla owadów** – niewielkie naczynia ceramiczne z kamieniami (żeby owady mogły bezpiecznie podejść do wody), w których będzie się zbierała woda po deszczu. Gatunki na rabaty dla zapylaczy zostały dobrane na podstawie *Rośliny Karmowe Dla Zapylaczy* (M. Piszczek, 2023).

Wśród istniejących krzewów i drzew zlokalizowanych na podwyższeniu w zachodniej części terenu można składować martwe drewno oraz liście po zgrabieniu w **celach biocenotycznych**: różne gatunki ptaków i owadów (zwłaszcza z Czerwonej listy gatunków zagrożonych) **mogą budować gniazda** tylko z martwych gałęzi, dodatkowo martwe drewno oraz spadłe liście **wzbogacają glebę** w składniki odżywcze dla pozostałych roślin. Ta enklawa zieleni, składająca się z gatunków szczególnie cennych

dla ptaków – suchodrzewa i śnieguliczki, otoczona ciągiem lilaków, który nieco odgradza ją od ludzi, może służyć świetnym miejscem do schronienia dla ptaków i owadów.

Projektując nasadzenia, których części służą pokarmem dla fauny, a także zapewniając zwierzętom możliwość tworzenia schronisk dla siebie, budujemy **funkcje komplementarne, uzupełniające się nawzajem**, które przyczyniają się do rozwoju cennych populacji fauny oraz flory, ponieważ właśnie owady i ptaki później zapylają rośliny i roznoszą nasiona.

5. Gospodarowanie wodą opadową za pomocą ogrodu deszczowego.

Wyróżniającym się elementem skweru m. in. będzie **ogród deszczowy infiltracyjny** zbierający wodę z całego terenu (dzięki nachyleniu terenu ku centrum) z fontanną. Dla ogrodu deszczowego zostały zaprojektowane gatunki znoszące krótkotrwałe zalewanie i okresowe przesuszenie, czyli odporne również na zmiany klimatu. Ogród deszczowy należy zrobić w zagłębieniu ok. 80 cm, gdzie dół do wys. 40 cm będzie wypełniony otoczkami rzecznyymi, a pozostałe 40 cm do góry substratem urodzajnym, w którym zostaną posadzone rośliny. Wszystkie powierzchnie biologicznie czynne pozwalają wodzie wsiąkać do gruntu, **odciążając kanalizację deszczową**. Skierowanie wody opadowej do ogrodów deszczowych pozwala na skuteczne jej wykorzystanie na potrzeby podlewania przeznaczonych do tego roślin, nadmiar zaś wsiąka do gruntu dzięki dolnej warstwie kruszywa.

6. Zaprojektowanie nasadzeń zastępczych dla wyciętych krzewów.

Dla parku zostały zaprojektowane nowe drzewa oraz krzewy, które są ozdobne przez cały sezon, nadają nowy charakter miejscu, a także wzbogacają bioróżnorodność.

DOBÓR GATUNKOWY

Szczegóły wykaz projektowanych roślin został przedstawiony w tabeli 1, a ich rozmieszczenie na rysunku 2. **Żaden z wybranych gatunków nie należy do inwazyjnych gatunków obcych.**

Tabela 1. Projektowane nasadzenia

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	ilość szt.	Uwagi
DRZEWA, KRZEWY, BYLINY, TRAWY I PNĄCZA				
1	Jabłoń	<i>Malus sp.</i>	3	odmiana ozdobna
2	Wiśnia piłkowana 'Kanzan'	<i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'	6	lub inna odmiana ozdobna
3	Lilak pospolity	<i>Syringa vulgaris</i>	125	2 szt./mb lub 3 szt./mb, sadzone międzyrzędnie
4	Lilak Meyera 'Palibin'	<i>Syringa meyeri</i> 'Palibin'	420	2 szt./m ²
5	Hortensja bukietowa, hortensja krzewiasta	<i>Hydrangea paniculata</i> , <i>Hydrangea arborescens</i>	295	1 szt./m ² , różne odmiany sadzone grupami po kilka sztuk
6	Róża MARATHON, róża PINK FOREST ROSE (grupa Rigo Rosen), róża BLACK FOREST ROSE (grupa Rigo Rosen), róża ROTILIA (grupa Rigo Rosen)	Rose MARATHON, Rose PINK FOREST ROSE, Rose BLACK FOREST ROSE, Rose ROTILIA	735	5 szt./m ² , sadzone grupami po 5 sztuk

7	Trzcinnik krótkowłosy, proso różgowe, rozplenica japońska, róża <i>MARATHON</i> , róża <i>BAD BIRNBACH</i> (grupa Rigo Rosen), róża <i>FORTUNA</i> (grupa Rigo Rosen)	<i>Calamagrostis brachytricha</i> , <i>Panicum virgatum</i> , <i>Pennisetum alopecuroides</i>	650 (trawy) + 1 080 (róże)	3-4 szt./m ² – trawy, 6 szt./m ² – róże, jednakowe gatunki/odmiany sadzone grupami po 3-10 szt.
8	Trzcinnik krótkowłosy, proso różgowe, śmiełek darniowy, sesleria jesienna	<i>Calamagrostis brachytricha</i> , <i>Panicum virgatum</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Sesleria autumnalis</i>	405 (t+p) + 525 (ś+s)	3-4 szt./m ² – trzcinnik i proso, 4-5 szt./m ² – śmiełek i sesleria, sadzone grupami po 5-10 szt.
9	Turzyca leśna, turzyca Morrowa	<i>Carex sylvatica</i> , <i>Carex morrowii</i>	830	5 szt./m ² , sadzone grupami po 5-10 szt.
10	Barwinek pospolity	<i>Vinca minor</i>	1 735	4 szt./m ²
11	Liriope szafirkowata, bodziszek korzeniasty	<i>Liriope muscari</i> , <i>Geranium macrorrhizum</i>	1 170	5 szt./m ²
12	Barwinek pospolity, funkia	<i>Vinca minor</i> , <i>Hosta</i> sp.	400 + 140	4 szt./m ² , 7 szt./m ²
13	Rezeda żółta, mak polny, ślázówka turyngska, farbownik lekarski, cykoria podróżnik, chaber bławatek, pierwosnek lekarski, żmijowiec pospolity, driakiew gołębia, koniczyna łąkowa, dziewanna drobnokwiatowa i wielkokwiatowa, rumian żółty, szalwia lekarska, ostróżeczka polna	<i>Reseda lutea</i> , <i>Papaver rhoeas</i> , <i>Lavatera thuringiaca</i> , <i>Anchusa officinalis</i> , <i>Cichorium intybus</i> , <i>Centaurea cyanus</i> , <i>Primula officinalis</i> , <i>Echium vulgare</i> , <i>Scabiosa columbaria</i> , <i>Trifolium pratense</i> , <i>Verbascum thapsus</i> , <i>Verbascum densiflorum</i> , <i>Anthemis tinctoria</i> , <i>Salvia officinalis</i> , <i>Delphinium consolida</i>	rośliny z siewu + 915	rezeda żółta, mak polny, chaber bławatek, koniczyna łąkowa, ostróżeczka polna – z siewu; pozostałe 6-10 szt./m ² (w zależności od docelowej wielkości rośliny)
14	Róża pnąca	<i>Rosa</i> sp.	4	sadzone przy specjalnych podporach do wspinania się
15	Powojnik Jackmanii	<i>Clematis x jackmanii</i>	4	
16	Suchodrzew chiński	<i>Lonicera pileata</i>	210	2 szt./mb, sadzone międzyrzędnie
ROŚLINY OGRODU DESZCZOWEGO				
WB	Wiązówka błotna	<i>Filipendula vulgaris</i>	60	3 szt./m ²
KL	Krwiściąg lekarski	<i>Sanguisorba officinalis</i>	55	3 szt./m ²
KS	Kosaciec syberyjski	<i>Iris sibirica</i>	65	5 szt./m ²
CB	Kosaciec syberyjski 'Caesars Brother'	<i>Iris sibirica</i> 'Caesars Brother'	110	7 szt./m ²
TZ	Turzyca zwisa	<i>Carex pendula</i>	45	3 szt./m ²
SB	Sesleria błotna	<i>Sesleria caerulea</i>	150	10 szt./m ²
SK	Sadziec konopiasty	<i>Eupatorium cannabinum</i>	45	3 szt./m ²
RW	Rdest wężownik	<i>Polygonum bistorta</i>	65	5 szt./m ²
TM	Turzyca muskegońska	<i>Carex muskingumensis</i>	75	4 szt./m ²

KP	Krwawnica pospolita	<i>Lythrum salicaria</i>	45	4 szt./m ²
ZL	Żywokost lekaski	<i>Symphytum officinale</i>	25	4 szt./m ²

Tabela nie uwzględnia roślin cebulowych.

Rośliny cebulowe na rabaty roślin dla zapylaczy (lp. 13) – krokus, rannik, narcyz, śnieżnik, tulipan: 12 700 szt., sadzone 100 szt./m².

Rośliny cebulowe na rabaty różano-trawiaste (lp. 7) – krokus, tulipan, czosnek (odmiany wysokie), kosaciec żytkowany, irys holenderski: 16 480 szt., sadzone 40 szt./m².

Rośliny sadzone w grupach: wyższe gatunki należy sadzić w tle rabat, niższe – bliżej ścieżek.

SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI

Rośliny – 206 725 zł (orientacyjne ceny podane z transportem)

---

jabłoń odm. ozdobna = 450 zł (sadzonki ok. 2 m wys. 150 x 3)

wiśnia piłkowana 'Kanzan' = 1 800 zł (sadzonki ok. 2 m wys. 300 x 6)

lilak pospolity = 2 500 zł

lilak Meyera 'Palibin' = 8 400 zł

hortensja bukietowa, krzewiasta = 7 375 zł

róże = 29 400 zł

trawy ozdobne + róże = 9 750 zł + 21 600 zł

trawy ozdobne (lp. 8) = 9 300 zł

trawy ozdobne (lp. 9) = 8 300 zł

barwinek pospolity = 8 675 zł

liriopie szafirkowata, bodziszek korzeniasty = 11 700 zł

barwinek pospolity, funkia = 3 400 zł

rośliny dla zapylaczy = 10 000 zł

róża pnąca = 160 zł

powojnik Jackmanii = 80 zł

suchodrzew chiński = 4 200 zł

rośliny do ogrodu deszczowego = 11 175 zł

rośliny cebulowe na rabaty dla zapylaczy = 25 400 zł

rośliny cebulowe na rabaty różano-trawiaste = 32 960 zł

Materiały – 66 425 zł (orientacyjne ceny podane z transportem)

---

kora sosnowa lub zrębki do ściółkowania rabat = 22 000 zł

(powierzchnia do ściółkowania korą ok. 2 750 m², jeden worek 80 l na 2,5 m²)

paliki do stabilizacji drzew = 675 zł (wys. 2,5 m, 27 x 25 zł)

taśma do mocowania drzew do palików = 350 zł

otoczaki rzeczne do ogrodu deszczowego = 20 000 zł

(powierzchnia ogrodu deszczowego 160 m²; objętość otoczek rzecznych 64 m³ = 100 ton)

substrat urodzajny do ogrodu deszczowego (piasek rzeczny, ziemia urodzajna, kompost) = 23 000 zł

(powierzchnia ogrodu deszczowego 160 m²; objętość substratu urodzajnego 64 m³ = 115 ton)

podpory dla róż pnących = 400 zł (wys. 2-3 m, 4 x 100)

Robocizna – ok. 30 000 zł

łącznie – ok. 303 150 zł

Jabłoń – 5m, V

Wiśnia piłkowana 'Kanzan' – 5m, V

Lilak pospolity – 2-3m, V

Lilak Meyera 'Palibin' – 1,5m, V-VI

Hortensja bukietowa, hortensja krzewiasta – obie do 2m, VIII-IX, VII-IX

Róża MARATHON, róża PINK FOREST ROSE, róża BLACK FOREST ROSE, róża ROTILIA
0,7m, 0,5m, 0,5m, 0,5m, VI-X

Trzcinnik krótkowłosy, proso różgowe, rozplenica japońska, róża MARATHON, róża BAD BIRNBACH, róża FORTUNA – 1m, 0,8m, 0,7m, VIII-X, VII-VIII, VII-IX trawy, 0,7m, 0,5m, 0,4m, VI-IX róże

Trzcinnik krótkowłosa, proso różgocate, śmiełek darniowy, sesleria jesienna – 1m, 0,8m, 0,8m, 0,3m,
VIII-X, VII-VIII, VI-IX, VII-VIII

Turzyca leśna, turzyca Morrowa – 0,4m, 0,4m – nie kwitną

Barwinek pospolity – 0,15m, V-X

Liriopie szafirkowata, bodziszek korzeniasty – 0,5m, 0,3m, VIII-IX, VI-VIII

Bluszcz pospolity – 0,15m, białe niepozorne kwiaty

RABATA DLA ZAPYLACZY: Rezeda żółta, mak polny, ślazówka turyngska, farbownik lekarski, cykoria podróżnik, chaber bławatek, pierwiosnek lekarski – 1m, 1m, 1,5m, 0,7m, 1m, 0,7m, 0,2m, VI-IX, V-VIII, VI-VIII, V-IX, VII-IX, VI-IX, III-V

Róża pnąca – VI

Winobluszcz pięciolistkowy – nie kwitnie

ROŚLINY OGRODU DESZCZOWEGO

Wiązówka błotna – 1,5 do 2m, VI-VII

Krwiściąg lekarski – do 1,5m, VI-VIII

Kosaciec syberyjski – 1,2m, V

Kosaciec syberyjski 'Caesars Brother' – 0,7m, V-VI

Turzyca zwisa – 1m, kwiat - kłos

Sesleria błotna – 0,4m, kwiat - kłos

Sadziec plamisty – do 2m, VII-IX

Rdest węzownik – 0,7m, VII-VIII

Turzyca muskegońska – 0,7m, kwiat - kłos

